

Załącznik do uchwały Nr XXIII/ .../17

Rady Gminy Unisław

z dnia 23 marca 2017 r.

Sprawozdanie
z realizacji zadań z zakresu
wspierania rodziny
na terenie Gminy Unisław
za 2016 r.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 332 ze zm.)

Art. 179. 1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

2. Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

I. Realizacja zadań

Program wspierania rodziny porządkuje i reguluje kwestie związane z pomocą dziecku i rodzinie przez państwo i samorządy. Taki system ma za zadanie wzmocnić wsparcie dysfunkcyjnej rodziny biologicznej dziecka, przeżywającej trudności, a w konsekwencji ograniczyć w przyszłości liczbę dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych oraz rodzinach zastępczych.

Ustawodawca nakłada na gminę zadania mające na celu stworzenie i realizowanie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie, do których należy m. in. opracowanie i realizacja gminnych programów wspierania rodziny. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Unisławiu posiada i realizuje w/w Program.

Realizacja zadań programowych na terenie Gminy Unisław odbywała się w szczególności przez zaangażowane działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Unisławiu oraz inne instytucje współpracujące z tut. ośrodkiem (Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Gminny Ośrodek Zdrowia, Placówki oświatowo - wychowawcze z terenu Gminy Unisław (szkoły, przedszkola) Gminny Ośrodek Kultury, Posterunek Policji, Hala widowiskowo - sportowa, Stadion sportowy, boisko „Orlik”, Parafie z terenu Gminy Unisław, Organizacje pozarządowe, Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Osób Niepełnosprawnych „Iskierka”, Harcerstwo itp.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Unisławiu w ramach ogłoszonego konkursu Ministra Pracy i Polityki Społecznej pozyskał dofinansowanie na **„Resortowy Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej”**.

Dzięki pozyskanym środkom w okresie od stycznia do grudnia 2016r., zatrudniono asystenta rodziny, który objął opieką łącznie 12 rodzin z problemami - wychowawczymi z terenu Gminy Unisław.

Łączny koszt zatrudnienia asystenta rodziny przedstawia poniższa tabela:

Łączny koszt zatrudnienia asystenta rodziny	Kwota kosztów		Wymiar czasu pracy asystenta rodziny w przeliczeniu na etat	Okres zatrudnienia asystenta rodziny w miesiącach	Liczba rodzin będących pod opieką asystenta rodziny
	dotacji	wkładu własnego			
12.863,09	11.400,00	1.463,09	0,5	12	12

Z dotacji pokryto koszty wynagrodzenia wraz z pochodnymi w łącznej kwocie 11.400,00 zł, natomiast ze środków własnych gminy sfinansowano częściowo koszty wynagrodzenia oraz szkolenie dla asystenta rodziny w wysokości 200,00 zł. Asystent w ciągu roku pracował z 12 rodzinami, w których było 29 dzieci.

II. Dane liczbowe

Liczby rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci z Gminy Unisław z podziałem na typy rodzin uzyskano z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmnie.

Dane z terenu Gminy Unisław przedstawia poniższa tabela:

Rodzaj rodziny	Ilość rodzin	Ilość dzieci umieszczonych
Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem	4	4
Rodziny zastępcze niezawodowe	2	5
Rodziny zastępcze zawodowe	1	4
Rodzinne domy dziecka	0	0

Łączny koszt wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w rodzinie zastępczej w roku ubiegłym wyniósł 21.960,00 zł.

W roku 2016 koszt utrzymania dzieci w poszczególnych rodzinach zastępczych będzie wyższy, ponieważ w myśl art. 191 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej odpłatność gminy za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej wzrasta w zależności od długości pobytu dziecka w danej rodzinie, co obrazuje poniższa tabela:

Okres pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym	Procent wydatków
---	------------------

domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	ponoszonych przez gminę na opiekę i wychowanie dziecka
Pierwszy rok pobytu	10 %
Drugi rok pobytu	30 %
Trzeci rok i następne lata pobytu	50 %

III. Kierunki realizacji działań:

a) Pomoc asystenta rodziny

Asystent rodziny pełni ważną rolę w systemie wspierania rodziny. Rola asystenta ma istotne znaczenie już na etapie profilaktyki. Jego zadaniem było całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego. Asystent rodziny został skierowany do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Elastyczny i nienormowany czas pracy asystenta służył realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny.

Działania realizowane przez asystenta rodziny:

- Pomoc w sporządzaniu pism urzędowych i kierowanie podopiecznych do specjalistów: prawnika, psychoterapeuty, psychologa;
- Pomoc w rozwiązywaniu trudności finansowych poprzez uregulowanie zadłużenia;
- Kierowanie podopiecznych do lekarzy i specjalistów w celu poprawienia sytuacji zdrowotnej;
- Przedstawianie ofert pracy, ofert kursów i szkoleń mających na celu podnoszenie kwalifikacji;
- Pomoc w rozwijaniu umiejętności dotyczących prowadzenia gospodarstwa domowego, uporządkowanie mieszkania i obejścia;
- Pomoc w rozwiązywaniu problemów międzyludzkich, nauka współżycia z sąsiadami;
- Integracja rodziny wpływająca na zacieśnienie więzi rodzinnych;
- Indywidualne konsultacje wychowawcze oraz udzielanie wsparcia dla rodziców mających trudności wychowawcze z dziećmi;
- Współpraca z pedagogami i wychowawcami w zakresie monitorowania absencji i realizowania obowiązku nauki;
- Współpraca z instytucjami wspierającymi rodzinę;

- Motywowanie osób z problemem alkoholowym do podejmowania lub kontynuowania terapii uzależnień.
- Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych i wychowawczych;
- Towarzyszenie i pomoc w sytuacjach kryzysowych;
- Podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin.

b) **Poradnictwo specjalistyczne**

Praca z rodziną opierała się o kontrakt socjalny zawarty z rodziną i była prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego.

Mieszkańcy Gminy Unisław mają bezpłatny dostęp do następujących specjalistów:

- Psycholog zatrudniony przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Unisławiu, pełni dyżur w budynku Urzędu Gminy przy ul. Parkowej 22, we wtorki w godz. 8:00 - 16:00,
- Radca prawny udziela porad prawnych w siedzibie Urzędu Gminy w Unisławiu przy ul. Parkowej 20, we wtorki od 8:00 do 16:00,
- Terapeuta uzależnień pełni dyżur w budynku Urzędu Gminy przy ul. Parkowej 22, w środę od 7:30 do 11:30,
- Punkt Terapii Rodzinnej w budynku Urzędu Gminy przy ul. Parkowej 22 czynny jest w czwartek od 15:30 do 17:30,
- Miting Grupy AA Nadzieja odbywa się w budynku Urzędu Gminy przy ul. Parkowej 22, w środę o godzinie 17:30,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pełni dyżur w budynku Urzędu Gminy przy ul. Parkowej 22 – na spotkania wysyłane są zaproszenia.
- pedagog szkolny przy Zespole Szkół w Unisławiu pracuje od poniedziałku do piątku od godz. 8:00 do 15:15.

W ubiegłym roku udzielono następujących porad specjalistycznych:

Rodzaj porady	Psycholog (liczba osób)	Terapeuta uzależnień (liczba osób)	Ogółem (liczba osób)
uzależnieni od alkoholu	151	742	893
współuzależnieni – członkowie rodzin	66	22	88
ofiary przemocy	54	0	54
sprawcy przemocy	41	12	53
uzależnieni od narkotyków	0	0	0
inne porady	268	0	268

Od 2016 roku działa Punkt Terapii Rodzinnej, który oferuje bezpłatne konsultacje w zakresie pomocy i wsparcia m.in. dla małżeństw i par przeżywającym trudności w związku, osób doświadczających problemy w relacjach interpersonalnych i komunikacji rodzinnej, osób szukających celu i sensu życia, osób starszych i samotnych oraz osób narażonych na długotrwały stres. Punkt terapii rodzinnej w okresie od 10 marca do 31 grudnia 2016r. przeprowadził 56 konsultacji.

Grupa AA Nadzieja w 2016r. spotkała się 52 razy.

Narzędziem wzmocnienia rodziny było również doradztwo pracowników socjalnych w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, dbałości o higienę osobistą i otoczenia. Poradnictwo dotyczyło sposobów zaspokajania potrzeb dziecka i rozwiązywania problemów wewnątrzrodzinnych.

W okresie od stycznia do grudnia 2016r. w/w specjaliści udzielili łącznie 1.356 porad.

c) **Organizowanie grup wsparcia**

Ważnym narzędziem wzmocnienia rodzin dysfunkcyjnych jest pomoc oraz tworzenie grup wsparcia. Ich celem jest wymiana doświadczeń, zapobieganie izolacji, a także wzmocnienie systemu wsparcia. Działania te są prowadzone na terenie Gminy Unisław w formie:

- mitingów AA „Nadzieja”,
- spotkań koła emerytów, rencistów i inwalidów,
- spotkań Klubu Amazonek.

d) **Rozwój i funkcjonowanie środowiskowych form wsparcia dziennego.**

Rodziny wychowujące dzieci w wieku szkolnym, a zwłaszcza rodziny, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wymagają pomocy w zakresie organizowania dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych, zaburzeń zachowania itp. W związku z tym istotne jest funkcjonowanie oraz dalszy rozwój różnorodnych środowiskowych form dziennej opieki nad dziećmi i młodzieżą w wieku szkolnym.

W ramach organizacji zajęć pozalekcyjnych dla dzieci w oparciu o Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii prowadzone były dodatkowe zajęcia profilaktyczne i socjoterapeutyczne dla uczniów placówek szkolnych, przeprowadzanych poza programem nauczania. I tak we wszystkich placówkach oświatowych prowadzone były

i są zajęcia socjoterapeutyczne, a także realizowano programy profilaktyczno – edukacyjne.

Od 2015 roku w Zespole Szkół w Unisławiu funkcjonuje świetlica środowiskowa, która jest finansowana ze środków przeznaczonych na realizację zadań z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień. Świetlica realizuje zadania opiekuńczo wychowawcze oraz profilaktykę uzależnień. Zajęcia przewidziane są dla dzieci i młodzieży w wieku 5-18 lat ze szczególnym uwzględnieniem dzieci mających problemy z nauką oraz sprawiających problemy wychowawcze.

Obecnie z usług oferowanych przez świetlicę korzysta średnio 40 dzieci. Zajęcia odbywają się 5 razy w tygodniu, od poniedziałku do piątku, od godziny 7:00 do 16:00. Opiekun odpowiedzialny jest za bezpieczny przebieg zajęć, współpracę z rodzinami poprzez udzielanie informacji o postępach i trudnościach oraz prawidłowe utrzymanie pomieszczeń i wyposażenia. Wychowawcy w zależności od potrzeb organizują zajęcia w grupach wiekowych, uwzględniając indywidualne możliwości i potrzeby dzieci. Świetlica realizuje zadania opiekuńczo-wychowawcze. Celem jest m. in. wspieranie rodzin, pomoc w odkrywaniu zainteresowań oraz uzdolnień.

Ponadto na terenie Gminy Unisław organizowane są alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu m. in. w Gminnym Ośrodku Kultury, Klubach Sportowych, Stowarzyszeniu „Iskierka”, Drużynie Harcerskiej, Szkolnym Kole „Caritas”, Szkolnym Kole Misyjnym, PCK oraz różnorodnych kołach zainteresowań.

e) Usługi opiekuńcze i specjalistyczne oraz pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin

W ramach działań profilaktycznych uwzględniano usługi dla rodzin wychowujących dzieci, szczególnie dzieci niepełnosprawne, które stanowią pomoc rodzicom w zapewnieniu należytej opieki w czasie, gdy nie mogą jej sprawować osobiście lub gdy ich kompetencje rodzicielskie są niedostateczne. Dla 9 dzieci z zaburzeniami psychicznymi zorganizowano specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.

Wsparcie i pomoc w ramach pomocy finansowej i rzeczowej było kierowane do osób i rodzin, które z różnych przyczyn nie mogą funkcjonować prawidłowo w oparciu o posiadane środki i zasoby. Rodziny z dziećmi korzystały z pracy socjalnej, zasiłków z pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i pielęgnacyjnych.

Priorytetem pomocy jest zapewnienie dzieciom i młodzieży ze środowisk zagrożonych i dysfunkcyjnych ciepłych posiłków - przyznano posiłki dla 193 dzieci i młodzieży szkolnej oraz dla 10 osób dorosłych. Ponadto udzielono pomocy w formie doposażenia w podręczniki i artykuły szkolne - przyznano stypendia dla 98 uczniów.

W ramach Programu 500+ od kwietnia do grudnia 2016r. udzielono wsparcia 674 rodzinom, świadczenie wychowawcze otrzymało 907 dzieci, na łączną kwotę 4.140.037,60 zł.

W roku sprawozdawczym wydano 25 rodzinom wielodzietnym 109 Kart Dużej Rodziny uprawniających do zniżek oferowanych przez podmioty publiczne i niepubliczne.

Zorganizowano kolonie letnie dla 30 dzieci w Chłapowie koło Władysławowa.

IV. Potrzeby związane z realizacją zadań w zakresie wspierania rodziny i opracowania gminnego programu wspierania rodziny.

1. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych koniecznym było zapewnienie wsparcia, polegającego na:
 - a) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
 - b) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
 - c) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
 - d) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
 - e) pomocy w integracji rodziny;
 - f) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
 - g) dążeniu do reintegracji rodziny.
2. Wspieranie rodziny jest prowadzone tylko i wyłącznie za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.
3. W przypadku braku zgody rodziny niewydolnej wychowawczo na współpracę z Asystentem Rodziny, a zdiagnozowaną koniecznością współpracy, decyzję o przydzieleniu rodzinie Asystenta Rodziny podejmuje Sąd Rodzinny.

V. Monitoring i ewaluacja

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Unisławiu na bieżąco prowadzi monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Zadanie to jest realizowane w celu przepływu informacji oraz wypracowania wspólnych działań profilaktycznych zarówno

przez pracowników socjalnych oraz inne zaangażowane służb m. in. pedagoga szkolnego, psychologa, nauczycieli, kuratorów, policję, służbę zdrowia.

W przypadku stwierdzenie zagrożenia zdrowia i życia w rodzinie – o zaistniałej sytuacji niezwłocznie informujemy Sąd Rejonowy w Chełmnie.

Cyklicznie sporządzane są sprawozdania rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywane właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowanie systemu teleinformatycznego, stanowiącego integralną Część systemów stosowanych do realizacji świadczeń rodzinnych.

W dniach 19 – 24 stycznia 2017r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Unisławiu została przeprowadzona kontrola z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Realizacja zadań w tym zakresie została oceniona pozytywnie przez Inspektorów z Kujawsko – Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy.

Przedstawione zadania realizowane przez Gminę Unisław będą kontynuowane w 2017 roku, a w zależności od potrzeb modyfikowane i rozbudowywane.

VI. Kierunki działań na lata 2016 - 2018

1. Potrzeby w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są ujęte w budżecie na 2017 rok.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Unisławiu weźmie udział w konkursie Ministerialnym pn. „Resortowy Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej” celem pozyskania dofinansowania na zatrudnienie Asystenta Rodziny w 2017r.;
3. Kontynuacja pomocy udzielanej rodzinom zamieszkałym na terenie naszej gminy w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez ukierunkowanie potrzeb i ukształtowanie nawyków właściwego spędzania czasu wolnego;
4. W sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci umieszczenie i współfinansowanie dzieci w pieczy zastępczej;
5. Podejmowanie działań interwencyjnych w rodzinach w których występuje alkoholizm, przemoc oraz inne zagrożenia.
6. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej trudności.